

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ,
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β'

Ταχ. Δ/ση: Α.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 22 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
email: deae2@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Φανή Λυμπεροπούλου
Τηλέφωνο: 210 3442933

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:

Μαρούσι, 25-09-2024
Αρ.Πρωτ. 110238/Δ3
Βαθμός Προτερ.::

ΠΡΟΣ: Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην ΑΝΑΦΟΡΑ 2655/12-09-2024 του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ

Σε απάντηση της ΑΝΑΦΟΡΑΣ με αρ. **2655/12-09-2024** της Βουλευτού Λασιθίου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ κας, Αικατερίνης Σπυριδάκη και στο μέρος που μας αφορά, ενημερώνουμε τα εξής:

- Η αξιοποίηση των υφιστάμενων δομών αλλά και του ανθρώπινου δυναμικού που τα στελεχώνουν, αποτελεί υποχρέωση του κράτους και των λειτουργών της και προβλέπεται σε πλήθος νομοθετημάτων τόσο παλαιότερων όσο και πρόσφατων. (πχ. άρθ. 33 του ν. 4270/2014 – άρθ. 19 του ν. 4622/2019 (Α' 133)-τις διατάξεις των άρθ. του ν. 5013/2023 κ. ά.)
- Η ανωτέρω υποχρέωση βαρύνει και το Υπ. Παιδείας το οποίο οφείλει να εξετάζει την αξιοποίηση των υφιστάμενων σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικού προσωπικού αναλογικά πάντοτε και δίνοντας προτεραιότητα στην επίτευξη των βασικών στόχων που είναι α) η «..... ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά». (άρθ. 1, παρ. 1 του ν.1566/1985 (Α'167) και β) η σύγχρονη επικρατούσα διεθνώς τάσης για εκπαιδευτική ένταξη/συμπερίληψη των μαθητών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο τυπικό σχολείο για την επίτευξη των οποίων έχουν ληφθεί μέτρα κλιμακούμενα σε φθίνουσα πορεία, ανά βαρύτητα περίπτωσης:
 - α. Έχουν προβλεφθεί Τμήματα Ένταξης στη χώρα μας, τα οποία ιδρύθηκαν και λειτουργούν με σκοπό την πλήρη ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία στο περιβάλλον της τάξης, στο σχολικό περιβάλλον με απώτερο στόχο την ένταξη και ενσωμάτωσή τους στο στενό και ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Αφορά σε μαθητές με ηπιότερης μορφής δυσκολίας για τους οποίους προβλέπεται μέγιστος αριθμός ωρών παρακολούθησης στο ΤΕ έως 15 ώρες/εβδομάδα. Δύναται επίσης να αφορά και σε μαθητές με σοβαρότερης μορφής ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που δεν μπορούν να καλυφθούν από ειδικές αυτοτελείς σχολικές μονάδες. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται, μέσα από ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις εντός του περιβάλλοντος της τάξης και την ανάπτυξη συνεργασίας του εκπαιδευτικού του Τμήματος Ένταξης με τον εκπαιδευτικό της τάξης. Γίνεται διαφοροποίηση των εκπαιδευτικών πρακτικών και των δραστηριοτήτων καθώς και κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και του

εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η υποστήριξη σε ιδιαίτερο χώρο υλοποιείται εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με απώτερο στόχο τη δυνατότητα μελλοντικής υποστήριξης αυτών εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους, όπως ορίζεται και στις διατάξεις του άρθ. 6 του ν. 3699/2008 (Α'199).

- β. Έχει προβλεφθεί ο θεσμός της Παράλληλης Στήριξης-Συνεκπαίδευσης που αφορά σε μαθητές που με κατάλληλη ατομική υποστήριξη μπορούν να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης. Δύναται επίσης να αφορά και σε μαθητές με σοβαρότερες εκπαιδευτικές ανάγκες όταν στην περιοχή τους δεν υπάρχει άλλο πλαίσιο ΕΑΕ (ειδικό σχολείο, τμήμα ένταξης) ή όταν η παράλληλη στήριξη καθίσταται απαραίτητη – βάσει της γνωμάτευσης του ΚΕΔΑΣΥ – εξαιτίας των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών. (άρθ. 6 του ν. 3699/2008)
- γ. Στην περίπτωση που δεν λειτουργούν οι περιπτώσεις των μέτρων 1 και 2, έχει προβλεφθεί η μείωση του αρ. μαθητών ανά τμήμα από τον μέγιστο προβλεπόμενο, όταν υπάρχουν μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, αισθητηριακές αναπηρίες κλπ, σύμφωνα με τα οριζόμενα του άρθ. 11 του ν. 4452/2017 (Α'17).
- δ. Έχει προβλεφθεί ο θεσμός των ΕΔΥ (Επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης) που έχουν ως σκοπό την ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων για την ένταξη των μαθητών στη σχολική μονάδα φοίτησής τους όπως επίσης και την υποστήριξη των Τμημάτων Ένταξης και της Παράλληλης Στήριξης-Συνεκπαίδευσης (άρθ. 17 ν . 4823/2021 (Α'136)).
- ε. Ο θεσμός της ενισχυτικής διδασκαλίας δύναται να αφορά επίσης και σε μαθητές με αναπηρία ή /και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στους οποίους παρέχεται παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση.
- στ. Εξακολουθούν βέβαια να ισχύουν και οι λοιποί υποστηρικτικοί θεσμοί (Σχολικοί Σύμβουλοι, Σχολικοί Σύμβουλοι Ενταξιακής Εκπαίδευσης και Ειδικής , ΚΕΔΑΣΥ κλπ).

Η κλιμάκωση των μέτρων που λαμβάνονται κατά φθίνουσα πορεία ανάλογα με την σοβαρότητα της κατάστασης του μαθητή και έχοντας πάντοτε ως γνώμονα τους στόχους της εκπαίδευσης όπως αυτοί συνοπτικά παρατέθηκαν παραπάνω, λήφθηκε υπόψη ώστε να προβλεφθούν τα μέτρα της περίπτωσης «γ», όπως αυτά περιγράφονται στις διατάξεις του ν. 3699/2008 (Α'199), όπου ρητά περιγράφεται ότι υλοποιούνται αποκλειστικά και μόνον όταν δεν λειτουργεί Τμήμα Ένταξης τα οποία, όπως αναλύθηκε παραπάνω αφορούν σε μαθητές με ηπιότερης μορφής δυσκολίες ή ακόμα και αρκετά σοβαρότερες.

Διαχωρίστηκε επίσης διακριτά, εντός του ιδίου νομοθετήματος, ότι η Παράλληλη Στήριξη-Συνεκπαίδευση αφορά κυρίως σε μαθητές που μπορούν να ακολουθήσουν το αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης και επομένως διακρίνονται σε σχέση με τους μαθητές για τους οποίους προτείνεται ΤΕ, αλλά ακόμα και στην περίπτωση που αυτή (Παράλληλη στήριξη-Συνεκπαίδευση) έχει προταθεί και υλοποιηθεί ελλείψει ΤΕ ή ΣΜΕΑΕ, έχει καλυφθεί κατά το δυνατόν το έλλειμμα της δομής.

Έτσι ο νομοθέτης, λαμβάνοντας υπόψη την κλιμάκωση των μέτρων για τους μαθητές με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τοποθετήθηκε επί του ισχυρότερου κατά βαρύτητα (στην περίπτωση λειτουργίας ΤΕ) καλύπτοντας έτσι την πρόθεσή του επί των ισχυότερων.

Η άποψη ότι, επειδή το νομοθέτημα δεν τοποθετήθηκε επί της μη μείωσης του αριθμού μαθητών όταν υπάρχει εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης –Συνεκπαίδευσης ΤΕ κι επομένως αυτό δίνει το δικαίωμα στην μείωση του αριθμού μαθητών ακόμα κι όταν υπάρχει εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης – Συνεκπαίδευσης, έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα όσα ορίζονται στη διάταξη κι έρχεται να παραπλανήσει και να συγκρουστεί και όχι να εναρμονιστεί με τα ισχύοντα.

Εφαρμόζοντας λοιπόν τα παραπάνω και σε εναρμόνιση με τα λοιπά εκπαιδευτικά συστήματα των προηγμένων κρατών, έχουν οριστεί τα ελάχιστα και τα μέγιστα όρια των μαθητών ανά τμήμα, τόσο για την Α/θμια όσο και για την Β/θμια Εκπ/ση, ενώ εκδόθηκαν διευκρινιστικές εγκύκλιοι για τον τρόπο που όλα τα παραπάνω οφείλουν να εφαρμόζονται και ειδικότερα η με αρ. 76216/Δ2/08-07-2024 που αφορά στην Β/θμια Εκπ/ση, η με αρ. 80483/Δ1/15-07-2024 που αφορά στην Α/θμια Εκπ/ση και η 93506/Δ3/25-08-2023 που αφορά στην Παράλληλη Στήριξη.

Από όλα τα προηγούμενα δεν προκύπτει συσχετισμός στη μείωση του αριθμού των εγκρίσεων για την Παράλληλη Στήριξη- Συνεκπαίδευση που εκ του αντιθέτου, εμφανίστηκε ιδιαίτερα αυξημένος κατά την Α΄Φάση για το 2024-2025 καθώς οι ανωτέρω διαδικασίες δεν επηρεάζουν την λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης ούτε και την υλοποίηση της Παράλληλης Στήριξης-Συνεκπαίδευσης.

Από το περιεχόμενο και των ανωτέρω Εγκυκλίων αλλά πρωτίστως από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, δεν προκύπτει ο αναφερόμενος περιορισμός των Ενταξιακών και Συμπεριληπτικών Θεσμών (ΤΕ-ΕΔΥ-Παράλληλη Στήριξη) εξαιτίας συγχωνεύσεων τμημάτων .

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ στην ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛ. ΕΤΗ ΑΠΟ 2021-2022 ΕΩΣ 2024-2025 (Α΄ΦΑΣΗ)				
ΣΧ. ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ/ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Α/ΘΜΙΑ	ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ/ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Β/ΘΜΙΑ	ΕΒΠ ΣΥΝΟΛΟ	ΣΧΟΛ. ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟ
2021-2022	11.789	2.528	1.537	2.309
2022-2023	14.342	3.080	1.680	2.602
2023-2024	17.972	3.855	1.901	3.246
2024-2025	19.604 (Α΄ΦΑΣΗ)	4.208 (Α΄ΦΑΣΗ)	1.675 (Α΄ΦΑΣΗ)	3.630 (Α΄φάση)

- Παρατίθενται οι εκπαιδευτικές δομές της Περιφ.Ενότητας Λασιθίου καθώς και συγκριτικά δεδομένα για την Παράλληλη Στήριξη-Συνεκπαίδευση.

ΔΙΟΙΚ. ΔΙΑΙΡΕΣΗ	ΔΗΜ.ΣΧΟΛ./Τ.Ε	Ν/ΓΕΙΑ/ΤΕ	ΕΙΔ. ΔΗΜΟΤΙΚΑ	ΕΙΔ. Ν/ΓΕΙΑ	Α΄ ΦΑΣΗ ΠΑΡΑΛ.ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2024-2025 ΔΗΜ/Ν-ΓΕΙΑ	ΠΑΡΑΛ.ΣΤΗΡΙΞΗ 2023-2024 ΔΗΜ/Ν-ΓΕΙΑ ΑΝΑ ΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ Α-Β-Γ
ΠΕΡΙΦ.ΕΝΟΤ. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	38/22	43/5	3	3	284	
					242/42	
ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	11/9	13/2	1	1	103/20	
ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	15/8	16/2	1	1	83/17	
ΔΗΜΟΣ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ	1/1	1/0	0	1	6/0	
ΔΗΜΟΣ ΣΗΤΕΙΑΣ	11/4	13/1	1	1	50/5	

ΔΙΟΙΚ. ΔΙΑΙΡΕΣΗ	Γ/ΣΙΑ./Τ.Ε	ΓΕΛ/ΤΕ	ΕΠΑΛ/ΤΕ	ΕΝΕΕΓΥ-Λ	ΕΕΕΕΚ	Α΄ ΦΑΣΗ ΠΑΡΑΛ.ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2024-2025 Γ/ΣΙΑ-ΛΥΚΕΙΑ	ΠΑΡΑΛ.ΣΤΗΡΙΞΗ 2023-2024 Γ/ΣΙΑ-ΛΥΚ. ΑΝΑ ΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ Α-Β-Γ
ΠΕΡΙΦ.ΕΝΟΤ. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	16/4	9/0	6/0	0	3	85	70/1/3

ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	5/2	3/0	2/0	1(Αναμένεται το ιδρυτικό ΦΕΚ)	1	22/12	
ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	5/1	3/0	1/0	0	1	23/8	
ΔΗΜΟΣ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ	1/0	1/0	0	0	0	0/2	
ΔΗΜΟΣ ΣΗΤΕΙΑΣ	5/1	2/0	1/0	0	1	12/6	

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛ. ΕΤΗ ΑΠΟ 2016-2017 ΕΩΣ 2024-2025 (Α΄ΦΑΣΗ)				
ΣΧ. ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ/ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Α/ΘΜΙΑ	ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ/ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Β/ΘΜΙΑ	ΕΒΠ ΣΥΝΟΛΟ	ΣΧΟΛ. ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟ
2016-2017	4.594	985	688	387
2017-2018	5.476	1.182	786	756
2018-2019	6.164	1.389	928	1.127
2019-2020	7.701	1.728	1.159	1.539
2020-2021	9.449	2.059	1.278	1.797
2021-2022	11.789	2.528	1.537	2.309
2022-2023	14.342	3.080	1.680	2.602
2023-2024	17.972	3.855	1.901	3.246
2024-2025	19.604 (Α΄ΦΑΣΗ)	4.208 (Α΄ΦΑΣΗ)	1.675 (Α΄ΦΑΣΗ)	3.630 (Α΄φάση)

Ο Προϊστάμενος
της Δ/νσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Ιωάννης Μπουσδούνης

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η Προϊσταμένη του Τμήματος Β΄
της Δ/νσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού
Φανή Λυμπεροπούλου